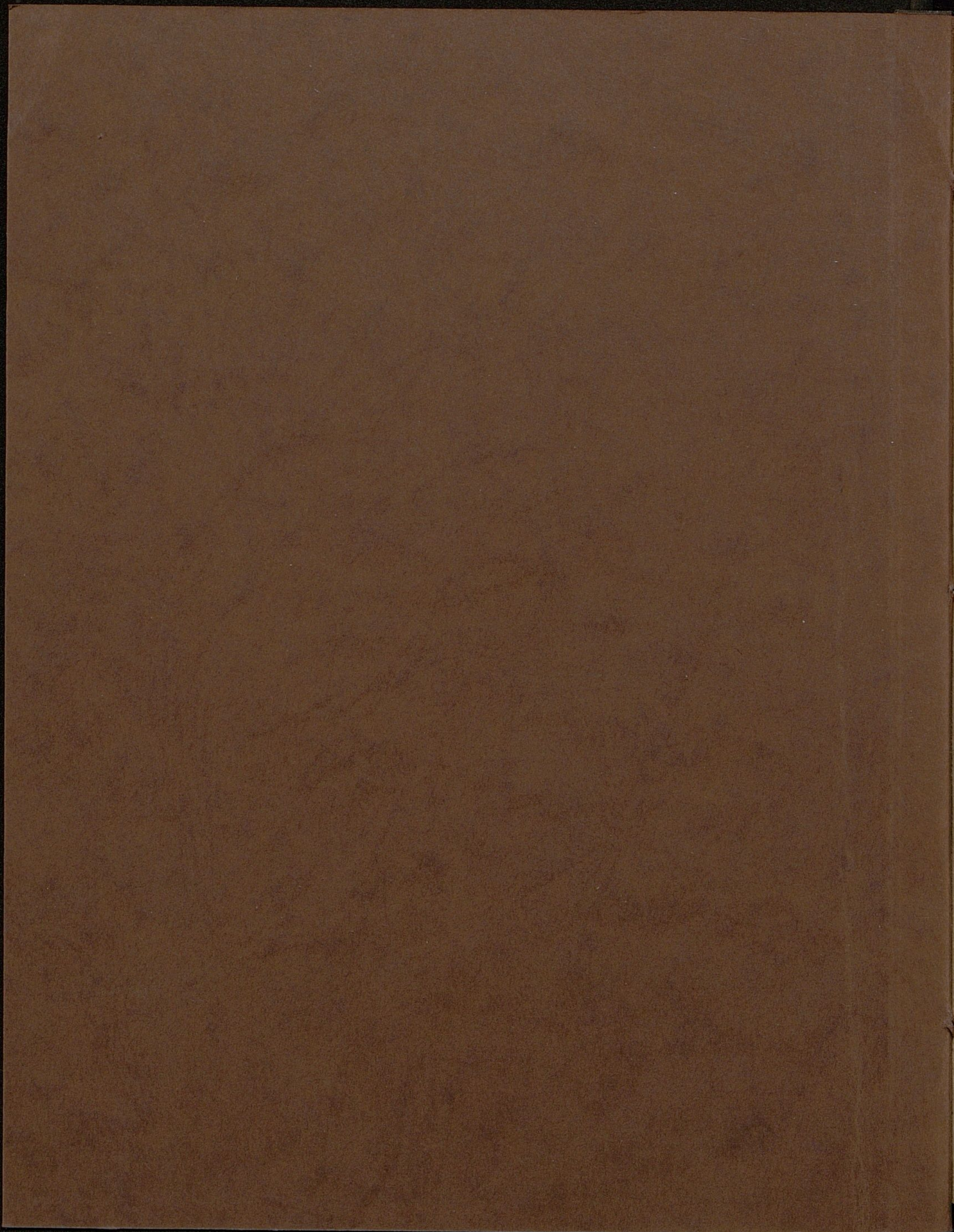

05

A

1427

8248
IN NOMINE SEMINIS MULIERIS,
VITÆ PASCHALIS MORIENTIS,
ET MORTIS PASCHALIS VIVENTIS!

RECTOR

ACADEMIÆ VVITTEBERGENSIS,
MICHAEL VVALTHERUS,
SS. THEOL. D. PROFESSOR THEOLOGUS,
ET ALUMN. ELECTOR. EPHORUS,

PRIMUM PROTOPLASTORUM FESTUM PASCHA-
LE, CEU VERE PARADISIACUM, CATHOLICUM,
ET MAXIME FRUCTUOSUM,

AUTORE, DOCTORE, ET DUCTORE,
JEHOVA ELOHIM, DEO PATRE, FILIO,
ET SPIRITU SANCTO,

ANTIQUISSIMA FESTIVITATE
SOLENNITER,

PER VITÆ MORIENTIS, ET MORTIS VIVENTIS,
PASCHALEM ARCHETYPUM, MESSIAM, v. 15.
PASCHALEM TYPUM, SACRIFICIUM, v. 21. ET
PASCHALEM ECTYPUM, PECCATOREM REDIVIVUM,
v. 16. seqq.

IN PARADISI TEMPLO
GEN. III. CELEBRATUM,

AD DEVOTIONES ET MEDITATIONES
PASCHALES,

UNIVERSIS, AC SINGULIS ACADEMIÆ CIVIBUS,
ANIMO, STUDIOQUE RELIGIOSO,
HODIE CONSECRAT, ET COMMENDAT!

IN NOMINE JESU,
VITÆ PASCHALIS VIVENDO MORIENTIS,
ET
MORIENDO VIVENTIS!

Non Moriar, sed Vivam, inquit Autor Festi Paschalis, Dominus, & Salvator Jesus Christus, per Os Davidis, & cujuslibet animæ fidelis, Psal. CXIIX. 17. Non Moriar, sed Vivam, inquit Mortuus Agnus Paschalis, & Narrabo Opera Domini. Admiranda cernimus, & audimus hic Paschalia, Paradoxa Paschalia, Mystera Paschalia! Moriens non moritur, Mortuus vivere dicitur, Vivens Mortuus loquitur, Ipsemet Paschalia Paradoxa, ceu Præco triumphalis, eloquitur, & Opera Domini mirabilia narrare perhibetur. Primum Paradoxum Paschale vocatur, quod Moriens non moriatur. Moritur Deo, Peccato, peccatorum supplicio, cum primis Inferno. Deo moritur, ut justitiæ divinæ satisfiat, quæ juxta Gen. II. 17. mortem peccatoris, sive propriam, sive vicariam, exigebat. Moritur peccato, cum mors sit peccati stipendium, ac immediatum salarium, Rom. VI. 23. Moritur nostro supplicio, dum ipse vulneratus est propter iniquitates nostras, & attritus est, ad mortem usque, propter scelera nostra, ut ejus livore nos sanaremur, & disciplina pacis nostræ super eum esset, Esa. LIII. 5. ipse Pax nostra fieret, Eph. II. 14 & Pax ejus in æternum nobis contingeret. Non moritur Sibi, Nobis peccatoribus, & omnibus spiritualibus hostibus. Non moritur Sibi, vel suæ Mediationis officio, dum in media morte manet Θεός Ἐπιπέτης, & Mediator Dei, & Hominum, Homo Christus Jesus, qui semetipsum pro nobis omnibus λύτρον, vel precium redemptionis dedit, I. Tim. II. 5. Naturale Vinculum equidem in animæ, corporisq; separatione solutum, sed Vinculum arctius longe, quod personale vocatur, inter Humanam, & Divinam Naturam, nec est dissolutum, nec dissolvi potuit, cum hæ duæ naturæ sint ἀδιαλύτως, indissolubiliter, ἀδιασπέντως, indivis-

05 A 1427

visibiliter, & ἀχωρίτως, inseparabiliter, per Unionem hypostaticam
unitæ, sicut, juxta Scripturam, in Concilio Chalcedonensi fuit,
olim definitum. O quam jucundum esset anima mea, si reli-
qua quoque Paradoxa Paschalia, quæ latent, & patent in hoc
Oraculo Psalmico, brevibus saltem perlustrare, vel illustrare,
liceret! Nam hîc Moriens non tantum non Moritur, sed etiam
ex opposito Vivit, hinc Mors Fit Vita, Mors Est Vita, Mors non
tantum habet Vitam, sed & verè Paschalem dare potest o-
mnibus peccatoribus Vitam, imo cunctis fidelibus dat Vitam,
Victoriam, & Gloriam, I. Cor. XV. 55. Hîc Mortuus Vivit! Mor-
tuus Vivens ad hostes infernales venit, omnes infernales po-
testates vidit, & Solus innumeras eorum copias vicit, Esa. LXIII.
1. seqq. & exspolians hos principatus, & potestates, atque trium-
phans illos in semetipso, confidenter palam traduxit, Col. II. 15. ac
in theatro triumphali captivam omnem inferni captivitatem
gloriose deduxit, Ps. LXIX. 19. Mortuus hic Vivens est Præco, vel
Orator Triumphalis, Doctor, & Exegeta Paschalis, Spoliator Hosti-
um truculentissimorum Universalis, Spoliorum Dispensator libe-
ralis, Restaurator miserorum totalis, Salvator damnatorum æ-
ternalis. Hæc, & alia ᾠδοξία vere sunt ᾠδοξιώτατα. Ha-
tenus in se fuerat Mors omnium terribilium terribilissimum,
omnium formidabilium formidabilissimum; sed in nostro Goele
Moriente nunc facta dicitur Omnium amabilium amabilissimum,
Omnium desiderabilium desiderabilissimum! Hæc autem Pascha-
lia Paradoxa non sunt hodie demum nata, nec cum ipso Chri-
sto Salvatore revelata, sed potius antiquissima sunt, vereq; Para-
disiaca, cum ipsis pelliceis tunicis statim primis Parentibus, vel
Protoplastis tradita. Vere sunt Catholica temporum omnium,
seculorum omnium, Veteris, & Novi Testamenti, præsentis, & fu-
turi seculi, paradoxa prorsus æterna! Veteris Testamenti fue-
runt Paradoxa Paschalium sacrificiorum Typica: Novi Testamenti
facta sunt Paradoxa Paschalis Agni Salvatoris Antitypica, vel
Historica: Præsentis, & futuri, seculi dicuntur, Paradoxa Paschalia
Peccatorū resipiscentium, Hominum Mortuorum, in Goele Viven-
tium, & post hanc in æterna vita triumphantium! Tabulas aut ben-

ritas horum Paschalium Paradoxorum si piis meditationibus evolvere, vel excutere volumus, magno numero prostant, in admirando, vel abundantissimo *Cœlestis Veritatis Archivo*, quod est *Scriptura Sacra*. Monstrant nobis *authenticas* ejusmodi *Tabulas Moses, & Prophetae*, nec easdem *Psalmi* negligunt, quemadmodum *Ipse Victor, & Doctor Paschalis*, tam *Emaunticis peregrinantibus, Luc. XXIV. 27.* quam *omnibus reliquis Discipulis, Paradoxa Paschalia* ruminantibus, admirantibus, & non parum adhuc de veritate tantorum *Mysteriorum* incredibilium dubitantibus, v. 44. luculenter exposuit, verbique *Paschalis* penetranti virtute mentes, & corda dubitantium, ad veram *fidem* ingenerandam, aperuit. Monstrant easdem *authenticas tabulas*, & quidem in *majori copia, & pleniori historica consumptionis evidentiâ, Christus, & Apostoli*, qui, *Duce Spiritu Sancto, vivis*, imo *vivificis literis* non modo *chartis librorum*, sed etiam *cordibus Christianorum*, hæc *Paradoxa Paschalia* pressius inscripserunt. Sed quia *Dulcius ex primo fonte bibuntur aquæ, Vitæ Paschalis aquas* vivificas de cunctis his *Paradoxis Veteris, & Novi Testamenti, presentis, & futuri seculi*, non aliunde, quam ex *fontibus Paradisiacis* haurire, & planissimam, atque plenissimam à *Primo Doctore Paschali*, tam *cœlesti, Jehova Elobim*, quam *terrestri, Professore*, vel *Oratore delegato, Adamo, doctrinam, ac informationem* audire placet. Hic nescit aliud in *mente, vel corde*, quam *Vitam*, nil aliud dicit in *lingua, vel ore*, quam *Vitam*, nil aliud etiam admittit hic in opere, quam *Vitam*, dum illustre *Vitæ Nomen Conjugi*, per modum perpetui *Memorialis*, imponit, & in fide *peccatores Mortuos Viventes* constituit. Sed per quam *Vitam*? Citra dubium per *Vitam Paschalem*, cum *Mors Paschalis sit Vita Paschalis. Eva peccatrix mortua nunc est Spiritualis*, in *Redemptore Paschali, Vita!* Si nostrum *Paradisiacum Oratorem* ad imitationem *Oratoris Græcorum Celeberrimi, Demosthenis* scil. interrogamus; *Quidnam sit primum in peccatoris pœnitentis, & ad sui gratiosam restitutionem contendentis, meditatione, peroratione, vel etiam operatione?* Respondet, *Vita Paschalis. Quid secundum? Vita Paschalis.*
Quid

Quid tertium? *Vita Paschalis*. Hæc *Vita Paschalis* α, & ω, pro-
 ra, puppisve totius *Vita Peccatoris militantis*, aut *Viatoris*, his in
 terris peregrinantis. Hæc unicum, & adæquatum *Adami Ver-*
bum, à *Spiritu S.* memoriæ commendatum, & posteritati conse-
 cratum! Hæc optimum, & sufficientissimum *gratie reti-*
nendæ, & æternæ gloriæ consequendæ medium! Hæc integrum,
 & perfectissimum totius *Theologiæ Compendium*, sicut alibi de-
 monstratum! Offendimus igitur apud *Adamum*, ejusque
revelationem illustre, perfectumque Compendium Meditatio-
num Paschalium, Summarium omnium Concionum Paschalium,
Breviarium omnium Paschaliū Operationum, & festivalium cele-
brationum. Nam *Adamus* contemplatus est, & per fidem in verbo
 meditatus, ἐν ῥοίᾳ, *Paschalem Vitam Morientem, & Paschalem*
Mortem Viventem: hanc autem ῥοίαν in triplici Veneratus est
 ἐκνοουία, dum, per Spiritus Diei Paschalem illuminationē, in Verbo
 corde credidit *Paschalem Mortem Viventē* ἐν Ἀρχετύπῳ, externis
 oculis conspexit *Paschalem Mortē Viventem* ἐν τῷ πῶ, vel sacrifi-
 cio, in semetipso per fidem sensit *Mortem Viventem Paschalem* ἐν
 ἐκ τῷ πῶ: illa Messia, ista sacrificiorum, hæc peccatorum pæ-
 nitentium; illa fundamentalis, ista Ceremonialis, hæc spiri-
 tualis; illa principalis, ista suo modo formalis, hæc Materi-
 alis; illa causalis, ista specularis, hæc finalis; illa corporis, ista
 umbræ, hæc metæ; illa primum ostendit ortum, ista certum
 statum, hæc omnem fructum; illa substantialis, ista legalis,
 hæc salutaris; illa principii, ista symboli, vel indicii, hæc be-
 neficii &c. Sed quis omnes vel eminentias, vel differentias, bre-
 vi charta comprehendere, vel ex mentis imbecillitate cun-
 ctas describere posset. Nos modo *Paschales Adami Vias* in-
 grediemur, & ad ductum *Jehovæ Elohim*, in ejus *vestigis* no-
 stris meditationibus devote progrediemur, ita sub infallibili,
 Summoque *Duce*, præcursore *Adamo*, primo *Paschalium Fe-*
stivitatum Cultore, ne utiquam à *via Veritatis, & dexteritatis*, di-
 grediemur. Non autem multa nunc circa *Paschalem occa-*
sionem, & motiva, circa *Primi, Magnique Paschatos originem,*
 & *constitutionem*, vel alia, secundum inexhaustas *Capitis* hujus

divitias proferemus; nec enim festivalis Programmatiss brevitas id modo permittere videtur; sed statim laudatam tergemnam, vereque perfectam Paschalis Vita Morientis, aut Mortis Viventis, Oeconomiam aggrediemur. Hic ante omnia pulcherrimum, & omni commendatione dignissimum, veroque fructu plenissimum, Ordinem admirari possemus, cum & in his Paschalis Jehova Elobim ipso facto, se non confusionis, sed Ordinis Autorem, & Amatorem, & Observatorem esse, luculentissime demonstrarit. Verum nos etiam, ob brevitatis studium, ipsa re magis, quam operosis verbis, ordinem hunc declarabimus. Prima proinde Paschalis Vita Moriens, & Mors Vivens est Messias, vel ipse Messias, quia Semen Mulieris conteret caput serpentis, & hic insidiabitur, ad mortem, ejus calcaneo. O magnitudinem Paschaliu Mysteriorum! O multitudinem Paschaliu Artificiozum! O plenitudinem Paschaliu Beneficiozum! Sed dum magnitudo mysteriorum nostras mentes deprimit, multitudo paschaliu artificiozum meditationes nostras opprimit, plenitudo beneficiozum animos nostros vehementer erigit, & reficit. Nos cuncta contrahemus, & multa paucis exponemus. Summus Doctor Paschalis, Jehova Elobim, nostris in Adami Festo Paschali Meditationibus offert Principalis Mortis Viventis Causam, Materiam, & Formam. Causa Principalis Mortis Paschalis Viventis est Semen Mulieris, ipse Messias, Verus Homo, dum Semen Mulieris est, & Verus Deus, seu Dei Filius, quia tanquam Jehova c. IV. 1. opere divino, vel Mediatorio, conterit Caput Serpentis, quod non est humane virilitatis, nec Angelice potestatis, sed solius divine Virtutis, siquidem in hoc apparuit Dei Filius, in Semine mulieris, vel carne, ut dissolveret opera Diaboli, I. Job. III 8. Semen hoc est α , & ω , principium, & finis, Apoc. I. 8. ubi dicit ipse Messias: Ego sum Alpha, & Omega, Principium, & Finis, dicit Dominus, qui Est, & qui Erat, & qui Venturus est, Omnipotens, nim. ad caput serpentis conculcandum. Et v. 17. Noli timere, vel Adam, vel Anima fidelis: Ego sum Primus, & Novissimus. Et Vivus, & fui mortuus: Et ecce, sum Vivens in secula seculorum, & habeo claves mortis, & inferni, h. e. Sum Vivus, & Mortuus, ut

ut *Vita Moriens* : & *Ecce nunc sum Mors Vivens* in secula seculorum. Quibus *Christus* *Johanni* seipsum, & nobis omnibus, tanquam *Vitam Morientem*, & *Mortem Viventem*, ad *Paschales Commentationes* obtulit, circa *Scripturæ finem* in *Apocalypsi*; sed quia *Jesus Christus idem Heri, & Hodie, idem & in secula*, *Heb. XIII. 8.* propterea se non alium *Adamo* statim in *Genes. c. III. 15.* tanquam *Pascha Primum* exhibuit, quod præsentis *Programmatis* est *Argumentum*. Hic est *Vita καὶ ἐξοχὴν*, *Joh. I. 4.* *Via, Veritas, & Vita*, *c. XIV. 6.* imò *Vita, & (à mortuis) resurrectio*, *c. XI. 25.* quia *potestatem* habet *ponendi animam*, & *iterum sumendi eam*, *c. X. 18.* *Ejus Divinitas est Vita*, *Humanitas* *ejus est Vita*, *totus Messias est Autor Vita*, *Act. III. 15.* Et tamen *Autor Vita* dicitur *interfectus*, *ibid.* *Vita Moriens*, & *Vita Paschalis mortua*, sed ipsa *Vita* neutiquam in morte manere potuit. *Ejus Caro vivifica*, dum ipse panis *Vita*, *Joh. VI. 48.* qui *de cælo descendit*, ut si quis ex ipso manducaverit, non moriatur, *v. 50.* Si proinde vivificat alios *Mors* *ejus*, multo magis Ipse *Paschalis est Vita Moriens*, & sic ex mortuis semetipsum *Vivum* exhibuit, *Act. I. 3.* *Ejus Verba Vita*, *Joh. VI. 63.* per *Spiritum vivificantem*, *ibid.* imò sunt *æternæ vitæ verba*, *v. 68.* *Ejus opera vivifica* : Sicut enim *Pater vivificat*, sic & *Filius*, quos vult, vivificat, *c. V. 21.* & sicut *Pater habet Vitam in semetipso*, sic dedit & *Filio habere vitam in semetipso*, *v. 26.* imò *Vitam* habet à seipso, causaliter, ut *Autor Vita*, materialiter ex seipso, tanquam *radix, & origo Vita*, formaliter per semetipsum, ut ipsa *Vita*, finaliter propter semetipsum, dum propterea suam habet *vitam*, ut miseris peccatoribus det *Vitam*, id quod ipse testatur, in precibus *εὐχαριστίας*, ad cœlestem *Patrem*, *Joh. XVII. 2.* *Dedisti, Pater, Ei (Filio) potestatem omnis carnis*, ut omne, quod dedisti ei, det eis *vitam æternam*. Non igitur alius *Autor*, alia *causa*, vel *origo*, aliud *Semen*, vel *principium Vita Paschalis*, quam ipse *Messias*. Hic *Semen* est, & quidem *Semen mulieris* est. *Mulier* debuerat esse, per intentum *Creatoris*, *Officina Vita*, propterea fuit *edificata*, *Gen. II. 22.* *Adamo* per *Jehovam Elohim* appropriata, tanquam admirandum *Vitæ laboratorium* :
sed

sed proh dolor! ex seductione serpentis *Officina mortis* evasit,
& *Adamo* non tantum, & *sibi*, sed etiam omnibus posteris mor-
tem intulit, *Rom. V. 12.* Verum, per *Semen mulieris vivificum*,
rursus & ipsa *vivificata*, & ipsa pariter *Mater omnium Viventi-*
um facta, *Gen. III. 20.* cum primis autem hoc *Semen*, tanquam
Vita Semen, in *Paschate* primo producitur in ipsum *mortis Thea-*
trum. Aderat hic *Ipsa Mors*, ex legis transgressione, divinaque
comminatione, *c. II. 17.* *Mortis Dominus*, *Serpens*, qui *mortis*
habebat imperium, *Hebr. II. 14.* *Mortis stimulus peccatum*, *I.*
Cor. XV. 55. vel ipsum *opsonium*, quia *peccati stipendium mors*
est, *Rom. VI. 23.* *Mortis campus*, ipse *Paradisus*, proh dolor!
qui debuerat esse *Vita Campus*, nunc factus est *mortis campus*,
vel totus *mundus*, quia non modo *peccatum*, sed etiam *mors*
totum mundum intravit, *Rom. V. 12.* aderat tandem *innumerabi-*
lis Mortuorum exercitus in *protoplastis*, & omnibus posteris ipso-
rum! O *Miseria Miseriarum!* Quis dabit capitibus nostris *aquas*, aut
oculis nostris fontem lacrymarum, ut *plorare possimus die, ac nocte*,
per serpentem, & mortem, *interfectos populi Dei?* *Jer. IX. 1.* *Mortem*
nobilissimarum inter visibiles *creaturarum*. Sed bene se paschalis
res habet. *Semen* adest, *Vita Semē* adest, *Vita Seminarium* adest!
Semen Mulieris, *Causa Mortis*, fit *causa Vitae*, *seminarii Vitae*, quia
Semē Mulieris pro cunctis fit peccatoribus *Vita Moriens*. *Adam*
primus ad Vitam, non ad *Mortem* creatus erat. Nam & ex *insuf-*
flatione Creatoris Spinaculum Vitarum, & cum eo *Vitam omnem*,
αἰώνως in mundo, cum aliis *viventibus*, *externam*, *ἐμμεσως* per
Dei Verbum, ejusque peculiarem *inhabitationem*, *internam*
in *Deo*, & *ἐπομένως* in *cælo vitam eternam*, vel potius ad ean-
dem *Jus* acceperat; & sic factus erat in *animam viventem*, *Gen.*
II. 7. sed ex *invidia serpentis*, *Sap. II. 23.* & ex *superbia*, vel
Superbia Conjugis, *Gen. III. 6.* in *mortis reatum*, & *supplicium* in-
ciderat, & sic *Vita Moriens* evaserat, loco *Vitae Mors* hominem
occupaverat, dum *mera Vita*, divinitus communicata, proh
dolor! in *meram Mortem*, per *Cacodæmonem* illatam, degene-
raverat. Nec à *Serpentis jugo*, nec à *mortis vinculo*, nec ab *in-*
ferni supplicio, dabatur ulla per creatam, atque finitam virtu-
tem

tem liberatio. *Peccator totus totus in peccatis mortuus hære-*
bat, nihil in ipso veræ vitæ manebat. Nullum hic pro vitæ
recuperanda penes homines consilium, nullum inter Angelos,
vel alias creaturas, contra mortem auxilium, nullum in toto
mundo refugium, vel asylum erat, & miser homo Deum, apud
quem unice consilium, & auxilium, vel quærendum, vel inve-
niendum erat, stolido proposito fugiebat. Sola proinde Mi-
sericordia Jehovæ Elohim Vitam Hominis peccatoris Morientis,
& mortui, jam intendebat, sola sapientia Patris consilium salutis
afferebat, sola Potentia Dei spiritualib9 hostibus, & morti cum pri-
mis, resistere poterat. Sed, qui dederat consilium, ferre vo-
lebat auxilium. Viva sapientia Patris, Æterna Vita Filij, per
operationem Sancti Spiritus, Vita Seminis mulieris fieri conten-
debat, & Vitam Peccatoris Morientis suam faciebat, imò pecca-
toris mortem in se mirabiliter suscipiebat, & pro cunctis pec-
catoribus Mors Ipsius mortis fiebat. Sic Vita semper vivens,
à seipso vivens, materialiter ipsa Mors est. Vita Moritur, ut Mors
vivat. Vita Salvatoris moritur, ut Mors peccatoris vivat. Occu-
patissim9 est callidissim9, & ferocissim9 Serpens antiquus, ut mo-
re suo Semē mulieris instar novi Hospitis, instar Novi Hominis, in-
star novi Hostis excipiat. Fraudes omnes concipit, furores omnes
colligit, ut eadem, sive facilitate, sive velocitate, qua primum
Adamum vicerat, etiam secundum circumveniret Adamum, &
mortem Eidem peccatorum meritissimam inferret. Sed, dum
Serpens, apud inferos repens, Caput Ejus attingere, manus con-
stringere, lumbos confringere nequit, calcaneum saltē conterere,
vel atterere suo veneno mortifero contendit. Vita proinde no-
stri Promachi, juxta Patris voluntatem, Pf. XL 8 juxta rei necessita-
tem, Luc. XXIV. 6. juxta decreti salutaris infallibilitatē, Act. IV. 28. fit
moriens, ut mors peccatoris nocens in hac innocenti morte cessa-
ret, & hæc Mors omnibus hominibus peccatoribus vitam recu-
peraret. O quanta latent in hac Vita moriente mysteria? quanta
patent hic bella, certamina, vulnera? quanta se movent
inde Vitæ, Victoriæq; Paschalis signa? quanta fovent hæc Mor-
tis morientis, & Vitæ reflorescentis specula? quanta comparent

B

Vitæ

Vite peccatorum hominum praesidia, subsidia, privilegia, beneficia? Nec mente nostra caduca tanta κειμήλια possumus assequi, multo minus verbis convenientibus, aut lingua balbuciente persequi valemus. *Materia* tota paschalis *Antitypi* nobis in hac *Vita Moriente* sistitur, & in eadem omnis *passio, cruciatus, & Mors Messiae*, per compendii modum, exhibetur. Si *calcaneum patientem* introspicere, *Vitam* inde *recedentem* conspicere, *mortem* autem in ipsam *Vitam Redemptoris ingredientem*, adspicere liberet, ô quanta *Mysteriorum seges* hic fieret, & quanta *meditationum passionum messis* hinc expectari posset! Verùm hac vice non in *passionalibus*, sed *Paschalibus*, contemplationibus versamur. *Paschalem* igitur *Antitypum* in ejus forma nunc paucis aggredimur, & ad *Mortem Viventem*, ejusque *venemtionem* progredimur. Sed quid hic primo, quid medio, vel postremo loco proferendum? *Abyssus Mysteriorum Paschalium* hic deprehenditur, dum *Vita Moriens*, vel *mortua*, per ipsam *mortem*, adversus *hostes omnes* venit, vidit, vicit. Sicut *pueri communicaverunt carni, & sanguini mortali*, sic ipse *particeps factus est ejusdem*, ut per *mortem suam mortem omnem* vinceret, & eum, qui *mortis habebat imperium*, victoriose destrueret, Heb. II. 14. *Moses* dicit, quod *Semen mulieris per calcaneum vulneratum*, & postea *mortuum*, *Caput Serpentis* conculcaverit. Hæc *Mors* vere vivens est! Quod non vivit, illud nec agit, nec conterit. Hæc *Mors* vere sapiens, & intelligens est. *Caput Serpentis* omnes *astutias*, & *fallacias*, continebat, quia *μυροτοχίτης* erat; sed hæc *Mors* sua *πανσοφία* *sophistam* infernalem confundit, omnia *σοφισματα* *calliditatis* retundit, & totam *fallacissimarum, & mendacissimarum sophisticationum officinam*, vel *Caput* integrum, totaliter contundit. Hæc *Mors* vere volens est. Sua *libertate* pessimus *Cacodemon* abusus erat, dum & ipsemet à Deo *damnabili licentia* defecerat, simulque *Nobilissimam visibilium Creaturarum*, *Hominem*, ad similem *licentiam*, per turpissimam *apostasiam* pertraxerat, ac omnem *boni voluntatem* eidem *furripuerat*. *Vita Messiae morientis voluntatem omnem humanitatis*

ratis deponit, & tamen *mortua voluntas* serpentis capiti se
confidenter opponit, fortiter *calcaneum* in ejus *caput* conji-
cit, & id ipsum plenarie conterit. Hæc *Mors vivens* vere di-
citur *agens*, vere dicitur *inimicitias*, adversus omnes spiritua-
les *hostes*, gerens, Gen. III. 15. vere dicitur *prælia miscens*, dum
Serpentem, & omne *damnabile semen* ejus, non *verbis*, non *le-
vibus armis*, non *manibus*, aut *digitis*, non aliis *mollioribus me-
dijs*, sed *calcaneo fervente*, *ferociente*, & quasi *furente*, potenter
aggreditur, & omnes *inimicos* conterere, tanquam *ultor*, an-
nititur, sicut ipse testatur: Esa. LXIII. 3. *Torcular calcavi solus*,
(in sanguinis effusione rubicundus,) & *de gentibus non est vir
mecum*: *calcavi eos in furore meo*, & *conculcavi eos in ira mea*,
& *aspersus est sanguis eorum super vestimenta mea*, & *omnia indu-
menta mea inquinavi*. *Dies enim Ultionis in corde meo*, *annus re-
demtionis meæ venit*. &c. Hæc *Mors* denique vere *conterens*,
confringens, atque *vincens* est. O *Mortem Paschalem Viventem*,
vere *admirabilem*, nobis *semper venerabilem*, cunctis fi-
delibus in æternum *adorabilem*! *Leo mortuus* alias *Agnus* nul-
latenus mordet! Hic *Agnus occisus*, non *naturalem*, sed *infer-
nalẽ Leonem*, 1. Petr. V. 8. non tantum mordet, sed *totum caput
conterit*. Hinc *Johannes Apocalypticus* vidit, & *audivit*, in cir-
cuitu *throni vocem angelorum multorum*, & *animalium*, & *Senio-
rum*, & *erat eorum numerus millia millium*, *Dicentium voce magna*:
Dignus est Agnus, qui occisus est, (vere *Vivens*) *accipere virtutem*,
& *divitias*, & *potentiam*, & *fortitudinem*, & *honorem*, & *gloriam*,
& *omnem benedictionem*, & *omnem creaturam, quæ in cælo est*, & *quæ
super terram*, & *subter terrã*, & *mare*, & *quæ in eis sunt*. *Omnes au-
divi dicentes sedenti in throno*, & *Agno*: *Benedictio*, & *Honor*, &
Gloria, & *Potestas*, *in secula seculorum*! Hæc sunt æternitatis
Epinicia Paschalia, *Privilegia Paschalia*, *Gaudia Paschalia*! Apoc.
V. 11. seqq. Conf. *Paschale quoque Prælium*, & *Epinicion*, suo
modo nobis *adumbratum*, c. XII. 7. seqq. Sed *plura, de Pa-
schali Protoplastorum Antitypo*, nunc *commentari non licet*.
Pergimus ad *Typum eorum Paschalem*, dum *Agnus occisus est
ab origine mundi*, videlicet in *typis suis*, Apoc. XIII. 8. *Typi pa-
schales in Paradiso satis notabiles primis parentibus*, *satis me-*

morabiles cunctis posteris, satis omnibus admirabiles extiterunt. Homo per seductionem serpentis, & transgressionem legis, peccator factus, non tantum alias, sed etiam mortis corporalis, spiritualis, & infernalis pœnas, meritus erat: attamen cum ipse non haberet, in quo satis Deo, vel justitiæ, faceret, æternus Dei Filius ejus culpam, & pœnam, ex mera gratia suam fecit, dum in ejus Sponsorem, Mediatorem, & Satisfactorem, se paratissimum obtulit, quod Semen mulieris mortiferum calcanei morsum, hominis vice, sit à serpente passurum, sed Eidem mortuo suo calcaneo caput contriturum, v. 15. Hoc tamen satisfactionis *ἀντιποι* non statim post lapsum, sed in plenitudine demum temporis, Gal. IV. 4. in vespera mundi, Messias præstiturus erat, suæ verò mortis futuræ symbola certissima, sacrificia Paschalia, vel alia, sapienti suo consilio constituebat, in primis brutorum mactationem, oblationem, & combustionem. Typi quidem illi nominatenus in c. III. non introducuntur, mox autem c. IV. 3. & 4. satis evidenter adducuntur: Factum est, ut offerret Cain de fructibus terra munera Domino, nim. in oblationem, & sacrificium: Abel quoque de primogenitis gregis sui, & de adipibus eorum. Hæc certe non tanquam nova, vel inusitata, sed tanquam consueta, vel usitatissima recensentur, nec ut prima, sed ut dudum adhiberi solita recitantur. Ex doctrina Patris Adami per fidem Abel sacrificium suum obtulit, Hebr. XI. 4. quod gratiose Dominus propter Messiam, in fide præsentem, respexit, Gen. IV. 4. Sed Cain sine fide nudum opus operatum in sacrificijs attendit, & doctrinam, atque Praxin Patris deseruit, ideo Dominus ad ejus sacrificia non respexit. Pater Adam, non ex natura ductu, nec ex naturali quodam instinctu, nec ex ratiocinationis usu, nec ex mentalis indagacionis actu, sed ex solius divina revelationis afflatu, sacrificandi ritum adhibuit. Nullus hominum tantæ sagacitatis, nec ullus Angelorum tantæ subtilitatis esse potuisset, ut infinite justitiæ typica lytra, divinæ reconciliacioni convenientia signa, Messianæ satisfactioni typica media congrua poneret, & constitueret. Homo peccaverat, mortem homo pati debebat. Bruta Deum non offenderant, nec legem ejus violaverant, nec igitur proprias, nec vicarias

mortes in pœnis sustinendis expedire debebant. Ubi nulla culpa,
nec ulla datur ibi pœna. Deus igitur solus sacrificiorum oblati-
onem ordinavit, & solus Messias hos typos Sibi subordinavit, &
Spiritus Diei, vel Sanctus, corda protoplastorum illuminavit,
ut hæc arcana Dei perciperent, intelligerent, & crederent.
Tota sacrificiorum hierurgia Deo per fidem placet, Hebr. XI. 4.
fides solo nititur Verbo, quod est verbum fidei, Rom. X. 8. & ex au-
ditu Verbi tantum Fides oritur, v. 17. Verbum autem non aliunde,
quã à λόγῳ Patris, Dei Filio, Job. I. 18. venit! Messias igitur primus
Typorum, vel sacrificiorum Paschalium Autor fuit, tanquam sum-
mus Sacerdos, à Deo Patre constitutus, & appellatus Pontifex, Hebr.
V. 10. Primus etiam esse voluit, qui sacerdotales partes, tanquam
principales, expediret, agnos, oves, & boves, in typicos vicarios, Sibi
subjiceret, sacrificiales ritus, & consuetudines, ex arcanis sapien-
tia divinæ produceret, sacrificandi modum protoplastis, Adamo
cum primis, luculenter ostenderet, & hunc etiam in Summum
Sacerdotem inter homines sibi substitueret, eumq; cum omni-
bus successoribus vicarium sacerdotium committeret. Demon-
strant id pelles sacrificiales, & sacerdotales, quarum mentio fit,
v. 21. quas ipse Messias sumit, vestes ex illis confecit, & iis nu-
ditatem protoplastorum obtexit. Hæ pelles non de novo create,
quia Deus jam c. II. 1. & 4. creationem omnem consumma-
verat: neque pelles nude creationis objectum, vel terminum,
inferre poterant, dum neque totas creaturas, neque partes ea-
rum, sed tegumenta tantum illarum inferebant: Deus autẽ, jux-
ta p̄xin perpetuam, Creationem tantum ad integras creaturas
ordinavit; Pelles igitur sunt animalibus detractæ, non vivis, quod
crudelitatis aliquam speciem habuisset, sed mactatis, & mortu-
is, ut ex omnium seculorum experientia notum. Mactave-
rat autem Messias animalia, non ad nullum, sed ad verum u-
sum, cum Deus, & Natura, nihil frustra faciant. Usus ille non
respiciebat esum, quia primi homines tunc temporis nondum
carnibus vescebantur, sed cultum, qui Deo sacratus erat:
non igitur in corporale beneficium, sed in spirituale sacrificium,
non in alimentationem, sed in oblationem, non in usum dome-
sticum, & physicum, sed in Ecclesiasticum, & mysticum; has bestias

consecraverat, & pelles etiam ad usum non tantum naturalem, sed etiam sacrificialem, & sacerdotalem, ordinaverat, ut vestimenta justitiae, & indumenta salutis, per Messiam peccatoribus destinata, Esa. LXI. 10. significarent, & repraesentarent. O quanta latent in his Paschalia Mystera, quanta beneficia, vel Privilegia Paschalia! Sed hæc explicare non licet, allegare tamen nonnulla paucissimis libet. Cernimus enim in Adami, vel primorum Fidelium εορτολογία, totius Testamenti Typici, seu Veteris, Paschalium Typorum propriam conditionem, necessariam relationem, & uberrimam fructificationem. Si quis propriam Typorum Paschalium conditionem exponere vellet, non deesset eorum quidditas, quia Jehovah Elohim nec homines fontes, nec Angelos, Heroes, & Ministros fortes, sed bestias, & fruges impotentes, Gen. IV. 3. 4. in sacrificium ordinare, sed in paradiso potissimum animalia bruta Paschales in typos sanctificare voluit. Sunt hæc specula divinæ misericordiae, sapientiae, & potentiae. Misericordiae peculiaris erat, quod Deus non homines, sed alias creaturas ad maectationem, & oblationem requirebat. Erat admiranda sapientiae, quod serpenti, brutorum omni callidissimo, versutissimoq, Gen. III. 1. cum primis infernali, tenellos & imbelles agnos, simplices oves, stupidos boves, opponeret, ac his omnem ejus astutissimam potentiam, & potentissimam astutiam confunderet. Erat infinitae potentiae bestias contra demones, irracionales, contra rationales, simplices contra sapientes, imbelles adversus armatos fortes, Luc. XI. 21. impotentes contra potentes, terrestres adversus infernales animare, vel armare. Nec deesset Typorum Paschalium Quantitas. Antitypus quidem erat unus, sed innumeri Typi, siquidem in una Templi Salomonis inauguratione viginti duo millia boum, & ovium centum, & viginti millia, sacrificiorum instar maectata sunt, I. Reg. IIX. 63. Agnorum Paschalium innumera multitudo singulis annis occisa fuit. Sic in paradisiaco Paschate quoque vel agnorum, vel aliorum sacrificiorum multitudo fuit oblata Deo, dum non unius pellis, sed plurium pellium fit mentio, Genes. III. 21. Neque deficeret Qualitas. Brutum erat purum, non per ipsum peccatum impurum, erat

Dei

Dei creatura, non Diaboli factum, creatura simplex, non autem, ex conspiratione Diaboli, nequam duplex, erat innocens, non nocens, peccatorum expers, non particeps, à pœnis alienum, non culpe, pœneq; socium. Justus tamen in his erat Deus, qui vicarias partes animalibus imponebat, dum accessorium suum principale sequitur. Bruta sunt propter hominem, sunt hominis possessio. Luit igitur Homo sic in sua possessione, dum non luit in corpore. Necessaria relatio, qua bruta relata sunt ad Messiam. Sed hic tanta divinorum mysteriorum nobis comparet multitudo, ut initium eorum non liceat definire, neq; finem ipsorum invenire. Hoc unicum monemus, quod Brutorum sacrificia sine Messia neutiquam esse debeant, & typi citra suum Antitypum esse nequeant. Quid de copiosa fructificatione dicemus? Per hos typos Protoplasti, cum omnibus posteris V. Test. remissionem peccatorum, pœnarum dispensationem, & relaxationem, vitam, justitiam, & omnem salutem, consecuti sunt. Sed nec de his aliquid addere possumus. Tanta verò memoratu digna Theologia Paradisiaca, de Paschatis Ectypo, nim. de Peccatoribus redivivis, affert, ut integer Commentarius in præcipuis exponendis vix sufficeret. Nos, cum ad finem properare necessum habeat Programma, Capita generalissima saltem indicabimus. Protoplasti sunt hic Vita Moriens, & Mors Vivens. Mortis sunt, quoad corruptam naturam, Vita sunt, quoad Paschalem Gratiam. Ostendit hoc Paschalis peccatoris regeneratio, & Causæ Mysticæ Collatio, quæ fit per Messiam, ceu Semen regenerationis, dum in hac Christum induimus, Col. III. 27. & in Eo vivimus, Gal. II. 30. per Dei Spiritum, qui Spiritus regenerationis, Joh. III. 6. per Evangelij Verbum, quod est medium regenerationis, Jac. I. 18. Hæc Protoplastorum regeneratio, Vitaq; Paschalis communicatio, Gen. III. 15. collato v. 8. traditur. Ostendit idem v. 16. seqq. Vita Paschalis regenita per ignem crucis probatio, I. Petr. I. 7. & spiritualis confirmatio, dum crux est cotricula fidei, Vitaq; spiritualis. Ostendit hoc pariter Vita Paschalis testificatio, v. 20. Vita Paschalis demonstratio, per vestimenta salutis, & justitiæ symbolica, nim. pelles sacrificiales, & sacerdotales, v. 21. Vita Paschalis continuatio, per assiduam, &

con-

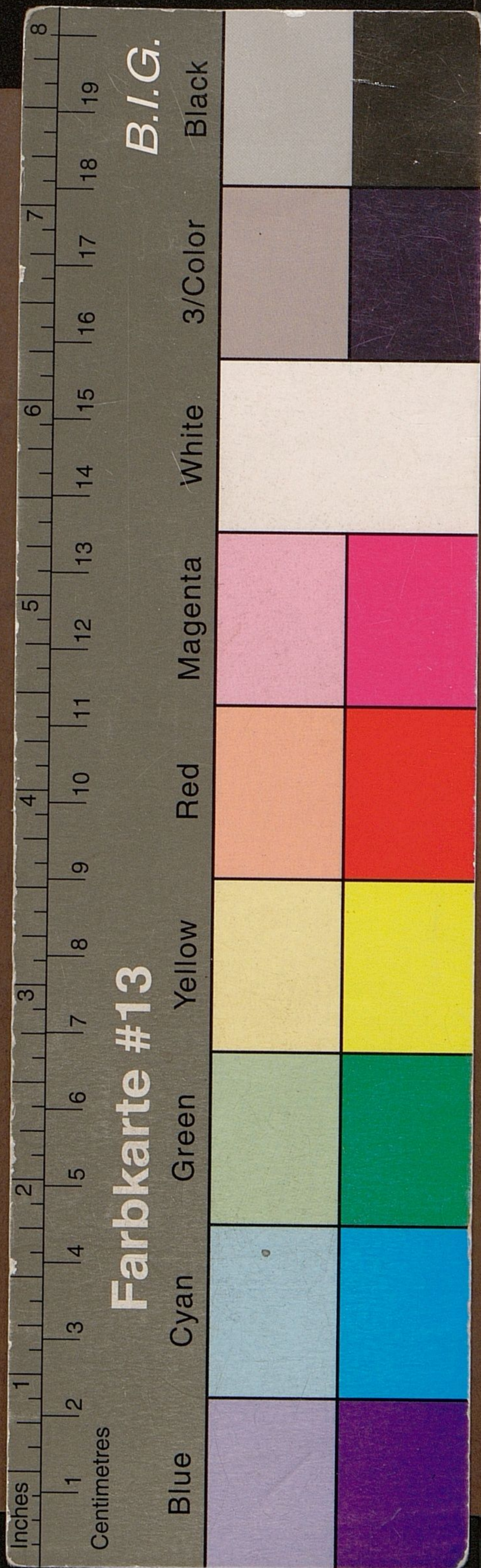
continuatam, ac à Deo commendatam, & demandatam pœ-
nitentiam, v. 22. *Vita Paschalis* continuatæ per labores voca-
tionis, strenue susceptos, & expeditos, *preservatio*, dum otia,
dant vitia, v. 23. *Vita Paschalis* præservatæ *conservatio*, per
Angelorum præsentiam, adfistentiam, & fidelem *Μακροβίαν*,
v. 24. Conf. Hebr. I. 14. His, & aliis *modis*, atqve *medijs*, pri-
mi Festivales Cultores nobis *Ectypum*, *Paschalem Peccatorem*,
in vera pœnitentia *redivivum*, evidenter exhibent, & ad Medi-
tationes, atq; Devotiones *Paschales* adhibendum esse docent.
Sed *plus ultra* nobis modo prohibitum. Estis, O *Nostri*, Pro-
toplastorum posteris, quoad *Naturam*, & *Culpam*, sitis eorum,
æmuli, quoad *Paschalem Gratiam*, & *Gloriam*! Adspicite *Pa-
schalem Antitypum*, ut *Vitæ Resurrectionis fundamentum*, *Pa-
schalem typum*, ut antiquum *Vitæ Paschalis documentum*, *Pa-
schalem Ectypum*, *Adamum*, ut primum, vivumq; *Vitæ præ-
sentis Exemplum*. Venite prompti, Videte Paschale Festum Ada-
mi, Vincite Vos, & vestra peccata! Sacrificiorum spiritualium
Officinam, *Altare*, Nobiscum accedite, Munera, quæ Deus lar-
giter dedit, liberaliter Ministris offerte, longeque plura, vel
multo majora per fidem, à *Paschali Domino* semper expectate!
Attulit *Messias*, *Dominus Paschalis*, in Paradiso nostris *Protopla-
stis*, Gen. III pro morte, v. 3. vitam, v. 20. pro culpa, v. 6. veniam, v. 15.
pro in legislatoris, v. 11. gratiam Salvatoris, v. 15. pro *πρωεῖα*, v. 14.
δοκιμασία, v. 16. seqq. pro maledictione, v. 14. Semen benedictionis,
v. 15. pro *Satana*, v. 1. *Messiam*, v. 15. pro fuga, v. 8. militiam, v. 16. pro
Spiritu tenebrarum, in absconditis, *Spiritum Diei*, vel *lucis*, v. 8.
pro diffidentia, v. 6. confidentiam, v. 15. pro injustitia, v. 6. justitiam,
v. 21. pro pudore, vel ignominia, v. 7. amorem, & gloriam, v. 15. pro
nihilò, quod facti per lapsum erant, Ps. XXXIX. 7. τὸ πᾶν, vel O-
mnia, quia nunc omnia *Messias* in omnibus futurus erat, I. Cor. XV.
28. &c. Attulit idem *Jesus* ea post resurrectionē *Apostolis*, Job. XX.
20. seqq. Afferet eadem *Vobis Adamigenis*, cum *Adamo Festum*
Paschale rite celebrantibus, *Antitypum*, *Typum*, & *Ectypum*, *Pascha-
lem* per fidem plene possidentibus, & retinentibus! In Nomine JE-
SU VICTORIS id FIAT! P. P. Witteb. In Vigilia Pa-
schali, An. M. DC, XCI,

05 A 1427

ULB Halle 3
003 781 844

8248
IN NOMINE SEMINIS MULIERIS,
VITÆ PASCHALIS MORIENTIS,
ET MORTIS PASCHALIS VIVENTIS!

RECTOR

ACADEMIÆ VVITTEBERGENSIS,
MICHAEL VVALTHERUS,
SS. THEOL. D. PROFESSOR THEOLOGUS,
ET ALUMN. ELECTOR. EPHORUS,

PRIMUM PROTOPLASTORUM FESTUM PASCHA-
LE, CEU VERE PARADISIACUM, CATHOLICUM,
ET MAXIME FRUCTUOSUM,

AUTORE, DOCTORE, ET DUCTORE,
JEHOVA ELOHIM, DEO PATRE, FILIO,
ET SPIRITU SANCTO,

ANTIQUISSIMA FESTIVITATE
SOLENNITER,

PER VITÆ MORIENTIS, ET MORTIS VIVENTIS,
PASCHALEM ARCHE TYPUM, MESSIAM, v. 15.
PASCHALEM TYPUM, SACRIFICIUM, v. 21. ET
PASCHALEM ECTYPUM, PECCATOREM REDIVIVUM,
v. 16. seqq.

IN PARADISI TEMPLO

GEN. III. CELEBRATUM,

AD DEVOTIONES ET MEDITATIONES
PASCHALES,

UNIVERSIS, AC SINGULIS ACADEMIÆ CIVIBUS,
ANIMO, STUDIOQUE RELIGIOSO,
HODIE CONSECRAT, ET COMMENDAT!